

de Tabulatuur

nummer 129, mei 2025

Gilbert Isbin

Een eclectische hedendaagse luitcomponist

Sjon van der Tol

'De Belgische gitarist en luitist Gilbert Isbin is een van de meest interessante, dynamische en poëtische componisten die vandaag voor de gitaar en luit schrijft.'

Mel Bay

'De compositie- en uitvoeringsstijl van Gilbert Isbin overstijgt ieder genre en vermengt elementen van hedendaags klassiek, jazz, oude muziek, wereldmuziek en improvisatie. Zijn muziek wordt gekenmerkt als indirect, subtiel en aangrijpend mooi.'

Guitar Player

Gilbert Isbin heeft inmiddels 21 albums op zijn naam staan, die wereldwijd worden verspreid en een groot deel daarvan werd uitstekend gerecenseerd. Hij was ook een graag geziene gast in de concertzalen in Europa en de Verenigde Staten. Tegenwoordig houdt hij zich voornamelijk bezig met componeren. Hij mag met respect een veel-schrijver worden genoemd, met al meer dan 400 composities voor gitaar, luit(en) en ensemble, waarvan een groot aantal als bladmuziek – in notenschrift of tabulatuur – is uitgegeven. Dus werd het hoog tijd voor een interview. Ik sprak Gilbert bij hem thuis in het schone Brugge.

Je bent ooit begonnen als gitarist van huis uit?

Nee, ik kom uit een arbeidersgezin waar muziek niet echt belangrijk was. Toen ik nog tamelijk jong was, leerde ik door mijn broer de muziek van de Beatles kennen en toen wilde ik in die tijd net zoals George Harrison gitaar spelen. Dus heb ik een heel goedkope klassieke gitaar gekocht, want we hadden het niet zo breed thuis.

Ik ben een autodidact en heb mezelf bijna alles aangeleerd. Eerst met akkoordenboeken, dan boeken met tabulatuur en vervolgens met notenschrift. Later heb ik me verdiept in boeken over compositietechnieken, harmonisatie, ... En dan hoorde ik op de Witte LP van de Beatles nummers als 'Julia' en 'Blackbird', waarop Lennon en/of McCartney fingerpicking speelden en dat wilde ik ook. Ik begon langzamerhand allerlei muziekstijlen te ontdekken zoals de muziek van Davey Graham, John Renbourn, Bert Jansch, ...

Het eerste nummer dat ik fingerpicking speelde was 'Anji' van Davey Graham¹⁾ voor gitaar solo,

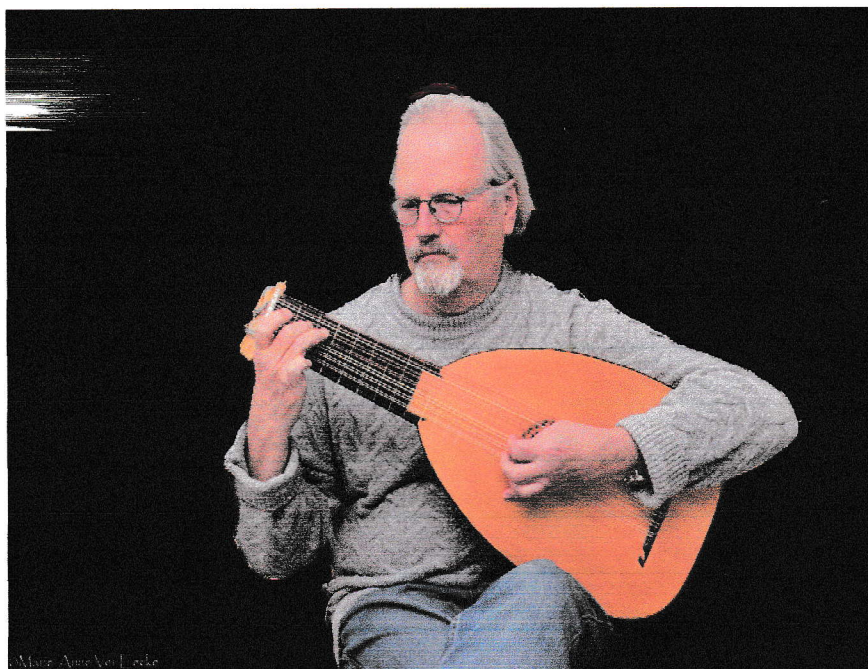

Foto: Marie-Anne Ver Eecke

een nummer dat ook te horen is op het album 'The Sound Of Silence' van Simon en Garfunkel. Dat is tamelijk simpel om te spelen, maar zo ben ik er zo wat ingerold.

John Renbourn speelde op gitaar bewerkte oude renaissancemuziek en middeleeuwse ballades en er was een muziekboek van hem uitgekomen met bladmuziek van zijn bewerkingen. Dat gaf mij de boost om meer over de oude muziek te ontdekken en ook te spelen. En toen heb ik Joachim van den Hove, Nicolas Vallet, John Dowland en anderen ontdekt, al die oude luitwerken, maar ik speelde ze dan op gitaar met de G-snaar gestemd in F#. Ook via de groep Pentangle, met John Renbourn, Bert Jansch, Jacqui McShee en Danny Thompson leerde ik een kruising tussen folkmuziek en jazz kennen. Zo raakte ik ook geïnteresseerd in jazz. Toen ben ik begonnen met een duo met blokfluit.

We vermengden oude muziek met jazz; voor die tijd toch al behoorlijk vernieuwend. Later heb ik me ook verdiept in de muziek van Ralph Towner, Egberto Gismonti, Leo Brouwer, Frederick Hand, Joe Pass en John McLaughlin. Daarna heb ik in diverse bezettingen gespeeld, vooral op klassieke gitaar.

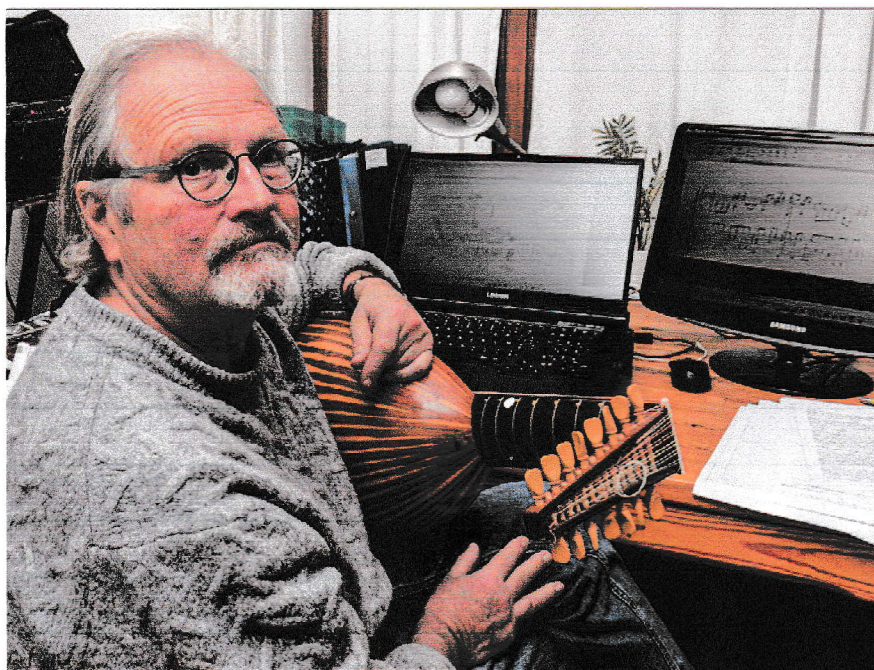
Hoe kwam je bij de luit uit?

Ik dacht er al lang over om luit te gaan spelen, maar stelde dat steeds maar uit, want ik dacht: hoe begin ik daar aan? Maar op een bepaald ogenblik zag ik de Belgische luitist Lieven Misschaert, laten we zeggen een van de pioniers van de Belgische luitmuziek, tijdens een aperitiefconcert in een tentoonstellingsruimte optreden met een zangeres. Dat optreden heeft een grote indruk op mij gemaakt. Toen heb ik besloten dat ik een poging zou doen.

Lieven Misschaert is een heel goede luitist – hij was leraar luit aan het Stedelijk Conservatorium Brugge – en hij heeft bijvoorbeeld ook met Paul Rans (van de groep Rum) tal van concerten gegeven en met hem een album opgenomen ('Die Nachtegael int wilde'). Ik heb opgezocht waar hij woonde. En het ongelooflijke is dat Lieven hier net om de hoek woont, wat ik niet wist. Hij was direct geïnteresseerd om mij de luittechnieken aan te leren.

Lieven leende mij een van zijn luiten, maar ik ben linkshandig en we hebben toen voorlopig de snaren omgedraaid. Dat klonk natuurlijk niet en dus heb ik een luit laten bouwen door Dirk De Hertogh. Die maakt fantastische luiten. Het is een 8-korige Wendelio Venere 1592.

Foto:
Marie-Anne Ver Eecke

Was het niet moeilijk over te schakelen van gitaar naar luit?

Dat was ontzettend moeilijk! Van Lieven moest ik met 'duim binnen' spelen. Ach jongens, daar heb ik nogal wat problemen mee gehad. Ik speel nu ook op mijn gitaar met deze techniek, omdat ik makkelijk wil overschakelen van gitaar naar luit. Zonder nagels. Dat geeft op mijn gitaar ook een heel mooie zachte klank. Francisco Tárrega speelde ook op latere leeftijd zonder nagels. Maar amai, daar heb ik wel op moeten studeren! Maar ik had het geluk Lieven te kennen, die al dat geduld opbracht.

Lieven was ook geïnteresseerd in nieuwe muziek, moderne muziek, muziek van nu. Toen hebben hij en ik een luitduo gevormd en speelden we allemaal eigen composities. We hebben als duo heel veel opgetreden, onder andere op de luit-meeting in Brussel, ook in combinatie met een zangeres, onder anderen Inge Zutterman en Muriel Batbie Castell (Frankrijk).

Ik ben daarna nog gaan samenspelen met de Amerikaanse bassist Scott Walton, dus de combinatie luit en contrabas, met wie ik de cd 'Recall' in Californië heb opgenomen en tal van concerten heb gegeven in Europa en de VS. Omdat Scott in Amerika woonde, was dat samenspelen heel moeilijk te organiseren en dus heb ik daarna nog een trio gevormd met andere muzikanten, met luit, percussie en contrabas. Dit resulteerde in de cd 'Yes Love'.

En je treedt nog steeds op?

Nee, ik heb besloten niet meer op te treden. Dit omdat ik ouder werd en ook omdat ik me nog meer wil concentreren op het componeren. En mijn muziek wordt steeds meer uitgevoerd. Ik hoef zo ook niet meer de hort op. Dit kan heel energie-opslorpend zijn. Ik doe het nu allemaal op mijn gemak vanuit mijn huis. Toen ben ik ook andere instrumenten gaan ontdekken, zoals de barokluit, de renaissancegitaar, de barokgitaar, de theorb; dat zijn de instrumenten waar ik nu voornamelijk voor schrijf.

Er zijn verschillende luitisten en gitaristen, zoals Alberto Crugnola, David Van Ooijen, Rob MacKillop, Stathis Skandalidis, Stuart Walsh, Tobias Tietze, Dmitry Cherevko en Thomas Langlois die mijn luitcomposities hebben uitge-

voerd en dat is heel motiverend. Op dit ogenblik componeer ik vooral voor barokluitist Alberto Crugnola. Hij heeft al heel wat werken voor barokluit solo of in combinatie met cello, klassiek gitaar of blokfluit uitgevoerd. Maar ook mijn arrangementen van The Beatles ('Something', 'Here, There and Everywhere', ...) en populaire ballades (bijvoorbeeld 'Summertime' van Gershwin, 'Fields of Gold' van Sting en 'Both Sides Now' van Joni Mitchell) speelt hij. Een compositie van mij, 'Am I Dreaming', staat ook op zijn nieuwe gelijknamige cd, uitgebracht op het Italiaanse NovAntiqua label.

Ook werd er uitvoerig aandacht besteed aan mijn werken in thesis'en omtrent nieuwe luitmuziek, zoals door Silvia Amato (Italië) en Anne-Kathrin Tietke (Duitsland).

Mijn muziek is ook in 2013 door David van Ooijen gespeeld op het Festival Oude Muziek in Utrecht en tijdens The International Lute Festival; dat staat nog op YouTube²⁾. Dmitry Cherevko heeft het album 'Carpe Diem' uitgebracht met mijn composities voor renaissancegitaar. De Griekse luitist Stathis Skandalidis heeft een cd opgenomen met de titel 'Stathis Skandalidis Plays Gilbert', waar, de titel zegt het al, allemaal composities van mij op staan. Nu is er een jonge Duitser, Tobias Tietze, die ook in mijn muziek geïnteresseerd is. Hij zal een werk voor 10-korige luit, 'Idyllic Dream', voor hem gecomponeerd, uitvoeren. Ook Thomas Langlois, dat is een van de nieuwe Belgische luitisten, die ook op een luit van Dirk De Hertogh speelt, heeft met zangeres, Anna Nuytten (Duo Coordonné) een van mijn 'lute songs' gebracht op het MA Festival 2023. Dat zijn allemaal van die jonge gasten en het zijn allemaal van die virtuozen.

Dat zijn zo van die leuke dingen die nu op mijn weg komen en het feit dat het allemaal gespeeld wordt, motiveert mij steeds meer om daarmee bezig te zijn. Ik mag dus niet klagen, er zijn veel mensen die mijn muziek uitvoeren. Als anderen je muziek spelen, is dat een extra stimulans.

Je hebt in zo veel verschillende soorten muziek en muziekstijlen gecomponeerd. Waar komt al die inspiratie vandaan?

Mijn interesse in diverse muziekgenres is heel breed. Er valt altijd wel iets moois te ontdekken.

Ik haal inspiratie uit dingen in het gewone leven, een gedicht, een boek of alleen maar een titel, muziek waar ik naar heb geluisterd of gewoon uit een vrije improvisatie waar ik dan enkele ideeën uit haal en opschrijf. Ik probeer hierbij het instrument geen geweld aan te doen. De luit vraagt om een lyrische toon, een meer impressionistische benadering, en wat ik noem 'sad joy'.

Tegenwoordig verdiep ik me vooral in het contrapunt en bekijk ik wat ik er kan mee doen in mijn nieuwe composities. Of ik ben bezig met harmonieer en bekijk ik hoe ik mijn akkoorden, laten we zeggen, wat moderner kan maken of zoiets. De luit vraagt niet om dissonante akkoorden, maar met omkeringen, zelfs van traditionele akkoorden kun je alvast prachtige klankcombinaties creëren. Net zoals met de gitaar is mijn doel originele composities voor de luit te schrijven. Ik probeer daarin alle mogelijke luittechnieken en compositiemiddelen te verwerken: waar mogelijk open snaren te gebruiken, homofone melodien en polyfone passages af te wisselen, akkoordlooppjes te integreren, contrapuntische technieken toe te passen, enzovoorts. Ik verken ook constant het register van het instrument op zijn meest effectieve volle klank. Het is allemaal op maat voor de luit geschreven, terwijl ik de luit in mijn handen heb.

En je speelt ook jazz, kan dat ook op de luit?

Ja, en dat is niet simpel op een luit, omdat veel van die jazzakkoorden niet echt op de luit speelbaar zijn, dus je moet dat allemaal aanpassen, uitdunnen. Maar het is ook niet de bedoeling dat ik er swingende jazz op speel, ik gebruik alleen soms de harmonische klankkleuren uit de jazz. Overigens zijn de meeste jazzakkoorden gebaseerd op deze uit de klassieke muziek met vooral impressionistische trekjes (Satie, Debussy, Ravel, ...).

Speel je ook nog oude renaissance- en barokluitmuziek?

Met Lieven heb ik 'authentieke' luitwerken doorgenomen. Ik heb echter ook een tijdje les gehad van Wim Maesele, nu lesgever luit aan het Stedelijk Conservatorium Brugge en de Hogeschool Gent, waarbij tal van luitwerken uit het boek van Pascale Boquet werden doorgenomen. Op mezelf heb ik het nu door veelvuldig gebruik bijna versleten boek van Andrea Damiani,

'Method for Renaissance Lute', bestudeerd. Soms heb ik zin om een bestaand luitstuk te spelen, maar het probleem met mij is dat ik me heel vlug verlies in een voor mij interessant motiefje, een klankkleur, een basloopje. Ik geraak dan niet verder, denk 'Ha, dat is mooi' en dan ben ik weg en begin ik te componeren of te improviseren. Ik heb dat vooral bij Dowland. Ik begin het stuk dan te analyseren, welke akkoorden, welke compositietechniek, welke ground gebruikt hij, al die dingen. En ik probeer dat weer in mijn composities te gebruiken. Zo heb ik door de jaren heen zo mijn eigen muzikale idioom ontwikkeld.

Je hebt veel muziekboeken uitgegeven met eigen composities.³⁾

Ja, dat zijn al meer dan 400 composities, dat is niet te doen. Maar ik ben al zoveel jaren bezig. Het is meestal op vraag van. Ik schrijf composities voor gitaar, zowel solo, duo's als trio's, renaissancegitaar, barokluit, renaissanceluit natuurlijk, ukelele, contrabas, cello, fluiten en heel veel liederen met luitbegeleiding, 'lute songs' zeg maar. Die laatste zijn dan vaak op teksten van de inmiddels overleden Marcus Cumberlege, een Engelse dichter die hier in Brugge woonde en een goede vriend was. Veel van deze liederen heb ik samengespeeld met Lieven en zangeres Inge Zutterman.

Soms publiceert ik mijn muziek ook via Amazon Kindle, maar het is niet zo gemakkelijk om deze

verkocht te krijgen. Er is een grote downloadcultuur. Op sommige sites kun je reeds de nieuwste partituren zo maar vrij downloaden. Dus zeg ik voor mezelf: ik zet sommige partituren gewoon gratis op mijn site. Sindsdien worden ze veelvuldig gedownload en krijg ik behoorlijk wat respons. Ik denk dat men nog altijd wat onwennig staat ten opzichte van nieuwe muziek voor luit. Hedendaagse luitmuziek houdt niet in dat het dissonante, atonale muziek betreft. Integendeel: de meeste van mijn melodieën zijn perfect zingbaar.

Misschien spelen luitspelers voornamelijk nog het oude repertoire?

Ja, dat is wel jammer. Soms krijg ik reacties van 'Waarom schrijf je nieuwe muziek, er bestaat toch nog zoveel te ontdekken oude muziek?' Maar dan denk ik soms: maar waarom speelt iedereen veelal hetzelfde repertoire? Ik vrees dat dit komt omdat ze zich in de conservatoria alleen maar focussen op oude muziek en dus speelt de jonge garde, op een paar mensen na, ook niets anders. En dat is toch wel een beetje jammer. Zo blijft dat instrument altijd maar alleen in het hoekje van de oude muziek zitten.

Kijk naar de gitaar, die is met de tijd verder meegeëvolueerd. Waarom zou dat met de luit niet kunnen? Dat kan perfect. Ik probeer de luit uit zijn historische context te halen, het te combineren met mijn eigen stijl. Laten we het eclectisch hedendaagse muziek noemen.

Een bijzonder boek is *The Improvising Lute Player*, een handleiding over hoe je op de luit kan improviseren. Waarom heb je dat geschreven?

Ik had eerst de *The Improvising Guitar Player* geschreven, uitgegeven door Mel Bay. Ik improviseer ontzettend veel en graag op de gitaar en op de luit. Toen dacht ik: er is dus misschien interesse van luitisten om ook te leren improviseren, los van de typische versieringspassages. Ik stelde het voor aan Mel Bay en tot mijn grote verwondering was hij geïnteresseerd. *The Improvising Guitar Player* verkoopt goed, *The Improvising Lute Player* daarentegen verkoopt niet zo fantastisch. Maar de luit is een niche, het is een kleine wereld, dus je kunt ook niet verwachten dat er veel van verkocht worden. Helaas is Mel Bay, wat mij betreft, de enige uitgever die een doorgedreven

Scott Walton en Gilbert Isbin, Modbo Art Gallery, Colorado, VS

promotie doet en mij ook betaalt. Bij de meeste uitgevers kom je in een catalogus terecht en daar blijft het bij.

Tot slot, ik vroeg me af: heet je werkelijk Isbin van je achternaam?

Het komt van ISBN, wat je in boeken tegenkomt. Eigenlijk heet ik de Gilbert Dewaele, maar dat is een naam als Jones en Smith. Ik kom uit de zestiger jaren, een tijd waarin veel artiesten, bijvoorbeeld Bob Dylan, David Bowie, enzovoort, een artiestennaam kozen.

Toekomstplannen?

Vooral blijven componeren en niet meer optreden. Hopelijk krijg ik nog meer opdrachten en dat geeft weer een boost om nóg meer te componeren. Ook geen cd's meer opnemen, want cd's verkopen niet meer, dat is allemaal gedaan. Je kunt wel op Spotify, Deezer, Amazon Music en zo terecht, maar je verdient er niks aan; het is een schande voor de muziek! Overigens is op YouTube en op mijn YouTube kanaal en website ⁴⁾ heel veel van mijn muziek te vinden en te downloaden.

Noten

- 1) David Graham was een Britse gitarist en één van de meest invloedrijke gitaristen in de folk-revival van de jaren zestig. Hij werd vooral bekend om zijn fingerpicking stijl op de akoestische gitaar in open DADGAD stemming. Hij beïnvloedde veel gitaristen in zijn tijd, waaronder Bert Jansch, John Renbourn, Martin Carthy, Paul Simon en vele anderen.
- 2) Zie www.youtube.com/watch?v=CrQpRHHI7tk
- 3) Zo staan er op website van The Lute Society iets van 21 muziekboeken te koop met tientallen van Gilberts composities.
www.lutesociety.org/pages/catalogue
- 4) <https://gilbertisbin.com/>

Terpsichore, de Muze van de dans en de lyrische poëzie. Meestal zien we haar afgebeeld met de lier, maar hier dus met luit.
Gravure door Hendrick Goltzius (1558-1617).
National Gallery of Art, Washington D.C., VS

Muziekbijlage

Hierna volgt de bladmuziek van vier composities van Gilbert Isbin.

Deze vier zijn ook te beluisteren op YouTube.

1) Enchanted – in opdracht gecomponeerd voor Dmitry Cherevko voor renaissancegitaar; staat op zijn album 'Carpe Diem'.

www.youtube.com/watch?v=2I2orEOdRE8

2) If You Ask Me – gespeeld door David Van Ooijen op renaissanceluit.

www.youtube.com/watch?v=qrSNbCWHUIk

3) My Daphne's – een 'lute song' op een gedicht van John Lyly (1554-1606) uitgevoerd door het duo Coordonné (Anna Nuytten, zang & Thomas Langlois, luit), MA Festival Brugge 2023.

www.youtube.com/watch?v=vVHvZ4SnuyU

4) Once – opgedragen aan en gespeeld op barokluit door Alberto Crugnola.

www.youtube.com/watch?v=GQSVTboz-4A

